

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 09(65) Wrzesień 2016

Jubileusz
izb rolniczych

str. 6

Procedury dezynfekcji
i ich wpływ na status zdrowotny stada

str. 8-9

Dożynki Wojewódzkie
– po raz pierwszy z udziałem IRWŁ

str. 12

Spis treści

Aktualności

Nowe zasady szacowania szkódstr. 4
Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowejstr. 4
Informacja KRUSstr. 5

Prawnik radzi

Odwołania od decyzji ARiMR cz. 2str. 5

Temat numeru

Jubileusz izb rolniczychstr. 6

Dobre praktyki w rolnictwie

Żyto ozime – mieszańce w natarciustr. 7
Procedury dezynfekcjistr. 8 - 9

Ubezpieczajmy się u siebie

Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnymstr. 10

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Dożynki Owocowo-Warzywne „Zjazdowa 2016”str. 11

Smaki i pasje z regionu

Dożynki Wojewódzkie w Piątkustr. 12

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja:

Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197
sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama

Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: IRWL - Dożynki Wojewódzkie w Piątku
Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie
www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:
www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Północna 27/29 91-420 Łódź
tel. 42 632- 70- 21 fax. 42 632-70-31

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

BIURA POWIATOWE

Powiat	Przewodniczący / Delegat	Adres biura	Telefon
Bełchatów	Janusz Frydrychowski Marcin Śmiałkowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów, pokój nr. 9	510-474-813
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny, ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510-474-851
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18, pok.117 siedziba BGŻ, 99-300 Kutno	510-474-825
Łask	Bronisław Węglewski Marek Krawczyk	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510-474-871
Łęczyca	Małgorzata Gabryelczak Dariusz Kowalczyk	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510-474-725
Łowicz	Jan Znyk Donata Wrona	ul. Starościńska 1, pok. 213 99-400 Łowicz	510-474-800
Łódź-Wschód	Jan Woźniak Bogdan Salata	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020	510-474-874
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	ul. Kowalskiego 2 26-300 Opoczno	510-474-870
Pabianice	Czesław Dzierżawski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510-474-865
Pajęczno	Jacek Kosiński Łukasz Wojtaszczyk	ul. 1 Maja 13/ 15, pok. nr 14 98-330 Pajęczno	510-474-813
Piotrków Tryb.	Tomasz Kowalski Bogdan Pietrykowski	Starostwo Powiatowe, Al. 3-go Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510-474-861
Poddębice	Ewa Bednarek Mariusz Gortat	GS Samopomoc Chłopska, ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510-474-725
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6, 97-500 Radomsko, pok. nr 210	510-474-801
Rawa Maz.	Mariusz Cheba Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5, pok. 58, 96-200 Rawa Maz.	510-474-850
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30, 98-200 Sieradz	510-474-793
Skierniewice	Andrzej Kowara Jacek Ossowicz	ul. Jagiellońska 32 96-100 Skierniewice	510-474-841
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Ewa Sygitowicz	ul. Św. Antoniego 41 pok. nr 20, 97-200 Tomaszów Maz.	510-474-862
Wieluń	Józef Stępień Krzysztof Wróbel	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510-474-804
Wieruszów	Jerzy Karsznia Ryszard Starek	ul. Ludwika Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów	510-474-804
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Jan Nowak	ul. Ceramiczna 10, 98-220 Zduńska Wola	510-474-793
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24, 95-100 Zgierz	510-474-738

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biurowo Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź, ul. Swojska 4, lodz@tuw.pl	42/640-68-53 42/640-68-54
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski, Al. 3 Maja 33, piotrkowtrybunalski@tuw.pl	44/649-69-29 44/649-69 80
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów, ul. Wojska Polskiego 27A, belchatow@tuw.pl	44/633-01-03
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice, ul. Senatorska 25 skierniewice@tuw.pl	46/832-30-00 46/832-36-49
Filia w Łowiczu	99-400 Łowicz, ul. Przyrynek 16, lowicz@tuw.pl	46/837-00-79
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno, ul. Zduńska 9, kutno@tuw.pl	24/254-17-00
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, Rynek 19, sieradz@tuw.pl	43/822-33-99 fax:822-38-68
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8, leczyca@tuw.pl	24/721-01-61
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4 radomsko@tuw.pl	44/683-51-05 44/683-21-27

Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Wieluniu

Powiat Wieluński jest jednym z 24 powiatów województwa łódzkiego, położonym w jego południowo-zachodniej części. Powierzchnia powiatu wynosi 926,48 km², stanowiąc 5,1% obszaru województwa łódzkiego. Powiat ma charakter rolniczy. Tworzy go 10 gmin, w tym 9 gmin wiejskich i 1 miejsko – wiejska. Użytki rolne to 64 868 ha (70,07%) powierzchni powiatu w tym grunty orne wynoszą 51 047 ha (55,14%) powierzchni powiatu. O randze wieluńskiego rolnictwa decydują dobre warunki naturalne, ale także duża efektywność wykorzystania ziemi i środków produkcji.

W strukturze upraw dominują głównie zboża: pszenica i żyto, ziemniaki, warzywa i owoce. Powiat wieluński w większości stanowią rozdrobnione gospodarstwa do 10 ha użytków rolnych. Poza produkcją roślinną hoduje się także trzodę chlewną, bydło mleczne i opasowe oraz drób. Rolnicy – hodowcy bydła mlecznego w większości oddają mleko do Spółdzielni Dostawców Mleka w Wieluniu. Producenci tuczników i bydła opasowego mogą sprzedać je do okolicznych Zakładów Przetwórczych na terenie powiatu, m.in. w Wieluniu, Mokrsku, Mierzycach, Kuźnicy Strobińskiej i Czarnożył. Producenci zbóż sprzedają swoje plody do Przedsiębiorstw Handlowo - Usługowych w Raczynie, Wicherniku, Czarnożyłach. Na terenie powiatu wieluńskiego znajduje się też duża ubojnia drobiu w Sieńcu.

Rolnicy powiatu wieluńskiego, podobnie jak rolnicy w całym kraju, borykają się z wieloma problemami. Jednym z najbardziej dotkliwych jest przede wszystkim niska opłacalność produkcji. Polska żywność nie może konkurować pod względem ceny z żywnością produkowaną przez kraje wspólnoty. Brak dopłat wyrównujących ceny produktów rolnych, które są dofinansowane w innych państwach ma tutaj ogromne znaczenie. Duża nadwyżka zbóż, wieprzowiny, mięsa drobiowego itd. powoduje nadprodukcję żywności, co pogarsza sytuację. Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Powiecie Wieluńskim na swoich posiedzeniach zajmuje się problemami występującymi w rolnictwie, a także stoi na straży interesów rolników. Członkowie Rady spotykają się z przedstawicielami instytucji działających na rzecz rolnictwa, m.in.: Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Nieruchomości Rolnych, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Weterynaryjnej, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wyraża stanowiska wobec organów administracji rządowej, samorządowej oraz podmiotów działających na rzecz rolnictwa. Opiniuje projekty aktów praw-

nych dotyczących rolnictwa i spraw z nim związanych. Wydaje opinie dotyczące, m.in.:

- przekwalifikowania gruntów rolnych;
 - wysokości podatku rolnego w poszczególnych gminach.
- Ponadto członkowie Rady Powiatowej biorą udział w szacowaniu szkód wyrządzonych przez zwierzyń łowną oraz klęsk spowodowanych przez suszę, wymarznienia i nadmierne opady.

Biuro Rady Powiatowej IRWŁ w Wieluniu mieści się przy ul. Palestranckiej 5/4, 98-300 Wieluń, tel. 510 474 804, czynne poniedziałek, wtorek i piątek w godz. 7.00 – 15.00.

Pracownik Biura pomaga rolnikom m.in. w:

- wypełnianiu wniosków obszarowych;
- wniosków o dopłatę do zakupu kwalifikowanego materiału siewnego;
- wniosków o zwrot podatku akcyzowego;
- sporządzaniu pism i podań urzędowych.

W ramach działalności biura organizowane są szkolenia z m.in.: „Zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego”, a także inne dotyczące programów i działań PROW. Prowadzony jest także nabór dzieci na kolonie letnie i zimowe.

*Magdalena Stępień
Specjalista ds. obszarów wiejskich
i obsługi Rady Powiatowej
IRWŁ w Wieluniu i Wieruszowie*

Członkowie Rady:

Gmina Biała: Marek Kosiński, Janusz Kubiński; **Gmina Czarnożyły:** Józef Stępień – Przewodniczący Rady, Delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ, Rafał Rösner; **Gmina Konopnica:** Jacek Kurowski, Jan Olbiński; **Gmina Mokrsko:** Marek Pietras, Zbigniew Szkudlarek; **Gmina Osjaków:** Henryka Dubecka, Alicja Nawojka; **Gmina Ostrówek:** Adam Nowak; **Gmina Pątnów:** Stanisław Gawlak, Mirosław Wiatr; **Gmina Skomlin:** Kinga Kucharek, Paweł Jaśko; **Gmina Wieluń:** Kazimierz Walas, Krzysztof Wróbel – Delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ; **Gmina Wierzchlas:** Agata Stępińska, Tomasz Klasa.

Szanowni Państwo!

Okres dożynek to naturalny czas podsumowań. Czas, kiedy dziękujemy za zebrane plony i życzymy sobie wzajemnie, aby powszedniego, polskiego chleba nigdy nie zabrakło na naszych stołach. My jako rolnicy powinniśmy być dumni z polskiej żywności, z polskiego mleka, mięsa, owoców, warzyw i przetworów, które można, a nawet trzeba promować w Europie i na świecie. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego czynnie uczestniczy w tych działaniach. Wraz z polskimi, wojewódzkimi izbami rolniczymi zawsze stała i stoi na straży interesów polskiego rolnictwa i polskich rolników. O jubileuszu 20-letniej działalności Krajowej Rady Izb Rolniczych możecie Państwo przeczytać na stronie 8, wrześniowego numeru *W NOWEJ ROLI*.

W tym numerze prezentujemy kolejny, przygotowany przez COBORU Stację Doświadczalną Oceny Odmian w Sulejowie, artykuł, tym razem poświęcony odmianom żyta ozimego. Jak wspomina Autorka, w ostatnich latach w województwie łódzkim żyto ozime odznaczało się dużym udziałem w strukturze zasiewów. W artykule będzie można zapoznać się z wynikami plonowania odmian populacyjnych i mieszańcowych badanych w doświadczeniach PDO w sezonie 2014/2015 w województwie łódzkim. Wiem, że cykl ten cieszy się dużym Państwa zainteresowaniem, zapraszam więc do lektury.

Niestety, w ostatnim czasie, odkryto nowe ogniska ASF na terenie Polski. Czy dostatecznie znamy wszystkie procedury dezynfekcji? Jaki mają one wpływ na status zdrowotny stada? Odpowiedzi na te i inne pytania znajdą Państwo w kontynuacji - po letniej przerwie - wykładów zaprezentowanych na targach FERMA 2016.

Życzę Państwu interesującej lektury

Drościsław Węglewski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

NOWE ZASADY SZACOWANIA SZKÓD ŁOWIECKICH I WYPŁATY ODSZKODOWAŃ

Po przeprowadzeniu licznych konsultacji w sprawie szkód w uprawach rolnych wyrządzonych przez zwierzęta łowne ustalono, że dotychczasowy sposób szacowania strat i wypłaty odszkodowań jest niezadowolający. Rolnicy skarżyli się, że wyceny dokonywane przez myśliwych są zaniżone, z kolei koła łowieckie narzekały na brak dostatecznych środków, aby zadośćuczynić poszkodowanym poniesione straty. Zmiana instytucji szacującej i wypłacającej odszkodowanie ma ustabilizować sytuację pomiędzy kołami łowieckimi i poszkodowanymi.

Art. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168 z późn. zm.) stanowi, że łowiectwo jest elementem ochrony środowiska przyrodniczego, co oznacza ochronę zwierząt łownych i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej.

Anomalia pogodowe, które pojawiają się coraz częściej, powodują, że zwierzęta żyjące na wolności, szukając pożywienia, wyrządzają szkody w uprawach rolnych. Na zniszczenia narażone są przede wszystkim pola i łąki znajdujące się w pobliżu lasów.

Obowiązki kół łowieckich przejmie wojewoda. Dotychczasowe przepisy przewidywały, że to na kołach łowieckich spoczywał obowiązek szacowania szkód i wypłaty odszkodowań poszkodowanym rolnikom. Problem tkwił w tym, że koła łowieckie nie dysponują wystarczającymi środkami pieniężnymi, mogącymi wynagrodzić straty rolników. Od 1 stycznia 2017 r. ich obowiązki przejmą wojewodowie reprezentujący Skarb Państwa, który będzie odpowiadał za szkody wyrządzone w uprawach i pło-

dach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny. Odpowiedzialność kół łowieckich została ograniczona do szkód wyrządzonych przez dzierzawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego podczas polowania. **Co musi zawierać wniosek o dokonanie oględzin i oszacowanie szkód? Wniosek o dokonanie oględzin, oszacowanie szkód i ustalenie odszkodowania poszkodowany składał będzie do właściwego, ze względu na wystąpienie szkody, wojewody. Wniosek ten będzie można także złożyć to właściwego miejscowo wójta, burmistrza, prezydenta miasta, który ma obowiązek przekazać go w terminie 3 dni do wojewody. Art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1082) wymienia elementy wniosku o dokonanie oględzin i oszacowanie szkód: imię i nazwisko albo nazwa, adres miejsca zamieszkania albo adres i siedziba oraz numer telefonu właściciela albo posiadacza gruntów rolnych, wskazanie miejsca wystąpienia szkody oraz wskazanie rodzaju uszkodzonej uprawy lub płodu rolnego. Opinia rzeczo-**

znawcy może wpłynąć na wysokość odszkodowania. Oględzin i oszacowania szkód dokona przedstawiciel wojewody niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania wniosku. O terminie oględzin wojewoda poinformuje poszkodowanego i przedstawiciela koła łowieckiego, a na ich pisemny wniosek również przedstawiciela izby rolniczej. Z przeprowadzonych czynności sporządzony zostanie protokół, do którego uczestnicy będą mogli wnieść zastrzeżenia w terminie 7 dni. Do tych zastrzeżeń będą mogli dołączyć również opinię rzeczoznawcy, który dokonał oględzin i oszacowania szkód. Zastrzeżenia rozpatrzy wojewoda i jeżeli uzna zasadność opinii rzeczoznawcy, zwróci koszt jego wynagrodzenia uczestnikowi postępowania, który je poniósł. Odszkodowania finansowane będą ze składek kół łowieckich i budżetu państwa. Wysokość odszkodowania ustali wojewoda w drodze decyzji na podstawie protokołu oględzin i oszacowania szkód oraz opinii rzeczoznawcy, jeżeli została sporządzona. Jeżeli decyzja nie spełni oczekiwań poszkodowanego lub koła łowieckiego, będą mogli oni w terminie miesiąca wnieść powództwo do sądu. Odszkodowania wojewoda wypłacał będzie z Funduszu Odszkodowawczego, który zasilany będzie m.in. przez roczne składki wnoszone przez dzierzawców lub zarządców obwodów łowieckich. Składki wpłacane będą do 15 czerwca każdego roku a ich wysokość ustali wojewoda do 15 maja. Składka stanowić będzie iloczyn, określonej w rocznym planie łowieckim na dany rok, liczby zwierząt łownych oraz zryczałtowanych stawek za te zwierzęta: łoś – 600 zł, jelen – 350 zł, daniel – 135 zł, sarna – 105 zł, dzik – 85 zł. Kiedy wartość odszkodowań przekroczy zasoby funduszu, wówczas wojewoda pokryje je ze środków budżetu państwa.

Źródło: www.witrynowiejska.org.pl

Zdjęcie: Lubuska Izba Rolnicza

Opinia KRIR do projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej

W związku z zamieszczeniem na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska projektu Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych przekazał pismem z dnia 26 sierpnia 2016 r. Ministrowi Środowiska następującą opinię w tej sprawie:

W przedstawionym projekcie Kodeksu rozdział V.3. Rolnictwo odnosi się bezpośrednio do zapachów powstających w związku z prowadzeniem produkcji rolniczej.

Zdaniem samorządu rolniczego Rozdział ten powinien być przygotowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obowiązki rolników w zakresie gospodarowania zgodnego z wymogami ochrony środowiska zawarte są w Kodeksie Dobrych Praktyk, który rolnicy znają od wielu lat i przestrzegają go. Nakładanie na

rolników dodatkowych obowiązków wiąże się z ponoszeniem kosztów dostosowania gospodarstwa. Należy przewidzieć środki finansowe na odpowiednie inwestycje dostosowawcze w rządowych programach jak np. PROW. Ponadto trzeba przewidzieć czas na przeprowadzenie tych działań.

Uważamy, że rolnictwo w Polsce generalnie nie stwarza problemów w zakresie uciążliwości zapachowej, ponieważ nie ma zbyt wielu ferm wielkogabarytowych,

które wytwarzałyby odory, stanowiące problem dla mieszkańców. W związku z drastycznym spadkiem поголівia trzody chlewnej takie zagrożenie nie jest przewidywane.

Ponadto należałoby wziąć pod uwagę, że specyfika środowiska wiejskiego wiąże się z obecnością zwierząt, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska a raczej są nieodłącznym elementem wsi.

Źródło: KRIR

Tryb postępowania w sprawie odwołań od decyzji ARiMR w sprawach związanych z przyznawaniem płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego przez ARiMR a także w sprawach przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” oraz w sprawach przyznawania pomocy na ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” cz. 2

W tym artykule omówię sprawę odwołań w sprawach przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” oraz w sprawach przyznawania pomocy na ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

Część 1

Bardzo często decyzję w sprawach dotyczących przyznawania w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” wydaje w I instancji Dyrektor Łódzkiego Oddziału Regionalnego. Od takiej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie. Odwołanie od takiej decyzji należy wnieść w terminie 14 dni licząc od dnia następnego w którym decyzję doręczono. Odwołanie takie wnosi się za pośrednictwem organu, który taką decyzję wydał tj. za pośrednictwem Dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR. W przypadku gdy organ II instancji w tym wypadku Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na skutek odwołania, utrzyma jednak zaskarżoną decyzję w mocy, przysługuje wówczas prawo do wniesienia skargi na decyzję Prezesa ARiMR do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę wnosi się w terminie 30 dni licząc od następnego dnia w którym decyzja Prezesa ARiMR została doręczona. Skargę wnosi się za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżoną decyzję, czyli Prezesa ARiMR. Zwracam uwagę, że są to już decyzje ustalające kwotę nienależnie pobranych płatności w związku z niewywiązaniem się z warunków, jakie zostały na rolnika nałożone w ramach programu „Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Wówczas organ ustala jaka kwota podlega zwrotowi i dlaczego. Organ ustala także kwotę odsetek jaką należy zapłacić w związku z nienależnie pobranymi płatnościami.

W sytuacji gdy Prezes ARiMR uchyli zaskarżoną decyzję Dyrektora Łódzkiego oddziału Regionalnego ARiMR sprawa wraca do organu I instancji i na nowo jest rozpatrywana przez Dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR. Wówczas po rozpatrzeniu sprawy Dyrektor Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR wyda ponownie decyzję. Decyzja ta może być korzystna dla rolnika i wówczas od takiej decyzji nie ma potrzeby wnoszenia odwołania. Natomiast gdyby decyzja była niekorzystna wówczas ponownie przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Prezesa ARiMR w Warszawie.

Natomiast w ramach programu „Modernizacja gospodarstw rolnych”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich, niejednokrotnie organ I stopnia jakim jest Dyrektor Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR przysłał Pismo z informacją, że odmówiono rolnikowi przyznania pomocy. Na końcu tego pisma znajduje się jednak pouczenie, że na doręczone rozstrzygnięcie przysługuje rolnikowi prawo do wezwania Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do usunięcia naruszenia prawa. Takie wezwanie należy skierować do Prezesa ARiMR w terminie 14 dni licząc od następnego dnia w którym Pismo zostało doręczone. Wezwanie do usunięcia naruszenia prawa należy wysłać za pośrednictwem organu I stopnia czyli Dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR. W zależności od rozstrzygnięcia Prezesa ARiMR, gdy jest niekorzystne to przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Warszawie w terminie 30. Skargę należy wnieść za pośrednictwem Prezesa ARiMR. **Jednakże zwracam uwagę, że jeżeli Prezes ARiMR nie ustosunkuje się do wezwania do usunięcia naruszenia prawa w terminie 60 dni licząc od dnia otrzymania niekorzystnego rozstrzygnięcia od organu I instancji czyli Dyrektora Łódzkiego Oddziału Regionalnego ARiMR to przed upływem tychże 60 dni należy wnieść skargę do WSA bezpośrednio na to właśnie niekorzystne rozstrzygnięcie organu I instancji. Bardzo często właśnie zdarza się że rolnicy oczekują odpowiedzi na wezwanie do naruszenia prawa od Prezesa ARiMR, które nadchodzi po upływie 60 dni od daty doręczenia im pisma przez organ I instancji i tym samym, w przypadku negatywnej odpowiedzi od Prezesa ARiMR, zamykają sobie drogę do dalszej procedury jaką jest wniesienie skarg do WSA w Warszawie na negatywne rozstrzygnięcie Prezesa ARiMR.**

Jest to taki nietypowy tryb odwoławczy, ale należy wnikliwie zapoznać się z pouczeniem zawartym w pismach czy decyzjach adresowanych do każdego z rolników indywidualnie. Tryb zaskarżenia decyzji czy niekorzystnego rozstrzygnięcia jest wskazany na końcu decyzji czy pisma.

Lilla Perka

Radca prawny

Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Porady prawne we wtorki

i w czwartki po wcześniejszym

zgłoszeniu 42 632 70 21

Od 1 września zmieniają się kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent

W związku z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 sierpnia 2016 r. o wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale 2016 r., które wyniosło 4.019 zł 08 gr, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od dnia 1 września 2016 r. zmieniają się kwoty przychodu decydujące o zmniejszeniu lub zawieszeniu emerytur i rent.

Wynoszą one:

- 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia 2.813 zł 40 gr (dot. emerytur/rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych)
- 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia 5.224 zł 80 gr (dot. emerytur/rent rolniczych z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych). Więcej informacji o zawieszeniu (zmniejszeniu) emerytury/renty rolniczej w związku z osiągnięciem przychodu przez emeryta/rencistę.

Osiągnięcie przez emeryta lub rencistę, który ma ustalone prawo do emerytury rolniczej lub okresowej emerytury rolniczej albo renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej, przychodów z tytułu wykonywania działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego może spowodować zawieszenie rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych lub ich zmniejszenie (dot. części uzupełniającej tych świadczeń). Podjęcie

przez rencistę, uprawnionego do okresowej renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego od 1 stycznia 2013 r. nie powoduje utraty prawa do tej renty. Więcej informacji o zawieszeniu (zmniejszeniu) emerytury/renty rolniczej w związku z osiągnięciem przychodu przez emeryta/rencistę można znaleźć na stronie www.krus.gov.pl

Źródło: KRUS

Jubileusz izb rolniczych

Krajowa Rada Izb Rolniczych oraz wszystkie polskie izby rolnicze obchodziły 24 sierpnia 2016 roku 120-lecie samorządu rolniczego na ziemiach polskich oraz 20-lecie działalności izb rolniczych w Polsce. W 1946 roku dekretem ówczesnych władz o zniesieniu polskich izb rolniczych zakończyły one swoją działalność. Dopiero ustawa z dnia 14 grudnia 1995 roku o izbach rolniczych pozwoliła na reaktywowanie samorządu rolniczego, który rozpoczął swoją działalność na przełomie 1996 i 1997 roku.

Z okazji tych jubileuszów otwarto w Parzniewie pod Warszawą nowy obiekt szkoleniowo-biurowy, który jako siedziba Krajowej Rady Izb Rolniczych będzie służył polskim rolnikom. Obchody, objęte patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy, rozpoczęły się uroczystą Mszą Świętą w Pruszkowie, a następnie dokonano uroczystego otwarcia i poświęcenia nowego budynku. Na uroczystości pojawili się m. in. prezesi oraz przedstawiciele wszystkich wojewódzkich izb rolniczych, byli prezesi KRIR, a także politycy: przewodniczący Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jarosław Sachajko oraz jego zastępca Jan Krzysztof Ardanowski, posłowie Parlamentu Europejskiego – Jarosław Kalinowski i Czesław Siekierski, a także przedstawiciele centralnych jednostek i instytucji pracujących na rzecz rolnictwa. Przybyły również delegacje zagraniczne izb rolniczych: z Francji, Węgier, Litwy i Słowacji. W czasie uroczystości zostały wręczone odznaczenia państwowe i pamiątkowe medale za usługi dla samorządu rolniczego.

Na wniosek Wojewody Łódzkiego Zbigniewa Rau, Złotym Krzyżem Zasługi jako jedyny został odznaczony Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Bronisław Węglewski. Prezes IRWL dziękując za otrzymane odznaczenie podkreślił, że została doceniona jego praca na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich. Prezes Bronisław Węglewski został również odznaczony Złotą Odznaką - Zasłużony dla Samorządu Rolniczego, Srebrną Odznaką otrzymał Jerzy Kuzański – Dyrektor Biura Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Sylwia Skulimowska

Początki izb rolniczych w Europie przypadają na początek XIX wieku. Ważne miejsce w historii formowania się samorządu rolniczego w Europie odegrała Francja i Niemcy. Pierwsza izba rolnicza na ziemiach polskich powstała w Poznaniu w roku 1895. Inicjatywa utworzenia tej izby, która przyjęła nazwę Wielkopolskiej Izby Rolniczej wyszła od Niemców, a podstawę prawną do jej funkcjonowania stanowiła pruska ustawa o izbach rolniczych. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku historię izb rolniczych można podzielić na trzy okresy. W pierwszym okresie, obejmującym lata 1918 – 1928, zachodnio-polskie izby rolnicze zrobiły bardzo dużo dla podniesienia na swoich terenach techniki produkcji rolniczej i hodowlanej oraz dla oświaty rolniczej. Zasadnicze znaczenie dla rozwoju samorządu rolniczego w Polsce miało rozporządzenie Prezydenta RP o izbach rolniczych z dnia 22 marca 1928 roku. Rozporządzenie to otworzyło drugi okres, ważny w historii polskich izb rolniczych. Według rozporządzenia z 1928 roku izba rolnicza została zdefiniowana jako jednostka samorządu gospodarczego i osoba publicznie-prawna, działająca na obszarze jednego województwa i w granicach ustaw państwowych oraz własnego statutu. Na podstawie rozporządzenia instytucja izb rolniczych została wprowadzona na obszarze całego państwa. Trzeci etap formowania się izb rolniczych wiązał się z nowelizacją ustawy o izbach rolniczych z dnia 27 października 1932 roku. W nowelizacji ustawy nie uległy zmianie zasadnicze kompetencje izb rolniczych, zostały one jedynie rozszerzone. Pracę izb rolniczych przerwał wybuch II wojny światowej. Po zakończeniu II wojny światowej już w marcu 1945 roku rozpoczęła swoją działalność Wojewódzka Izba Rolnicza w Poznaniu. Obok izby poznańskiej działalność prowadziły także inne izby rolnicze jednak niektóre z nich np. warszawska, kielecka i białostocka pozostały jedynie na etapie organizacyjnym. Przede wszystkim pracę izb rolniczych utrudniały przeszkody natury politycznej. Przemiany roku 1989 odrodziły nadzieje środowiska rolniczego na wznowienie działalności własnego samorządu, po 50-letnim okresie niebytu za rządów PRL. Efektem kilkuletnich starań była uchwalona 14 grudnia 1995 roku ustawa o izbach rolniczych, która stworzyła podstawy prawne do przeprowadzenia demokratycznych wyborów i wyłonienia organów samorządu rolniczego. Następnym etapem była nowelizacja ustawy o izbach rolniczych z dnia 21 czerwca 2001 roku, która przyniosła rozszerzenie zakresu kompetencji samorządu rolniczego oraz wprowadziła zmiany w jego strukturze organizacyjnej.

Żyto ozime – mieszańce w natarciu

W ostatnich latach w województwie łódzkim żyto ozime odznacza się dużym udziałem w strukturze zasiewów. Przy wyborze odmiany do uprawy należy przede wszystkim zwrócić uwagę na wysokość plonu ziarna, a w dalszej kolejności korzystne oceny, dla innych cech, jak np. odporność na choroby. Odmiany żyta ozimego różnią się wyraźnie odpornością na wyleganie i zdrowotnością.

Zdecydowanie najczęściej obserwowaną chorobą żyta ozimego jest rdza brunatna. Dość powszechnie występuje również rynchosporioza oraz mączniak prawdziwy i septorioza liści. Rzadziej obserwuje się rdzę żółtą, choroby podstawy źdźbła i fuzariozę kłosów. Żyto ozime jest również dość wrażliwe na pleśń śniegową. Największe różnice odmianowe występują w odporności na rdzę brunatną. Z reguły odmiany populacyjne cechują się większą odpornością na tę chorobę. Żyto ozime, z racji swojej wysokości, jest dość podatne na wyleganie.

Posługując się zapleczem doświadczalnym Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych możemy przyrzeć się odmianom żyta badanych w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian Sulejów (powiat piotrkowski), Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian Masłowice (powiat wieluński) oraz Zakładzie Doświadczalnym Oceny Odmian Łuśmierz (powiat zgierski).

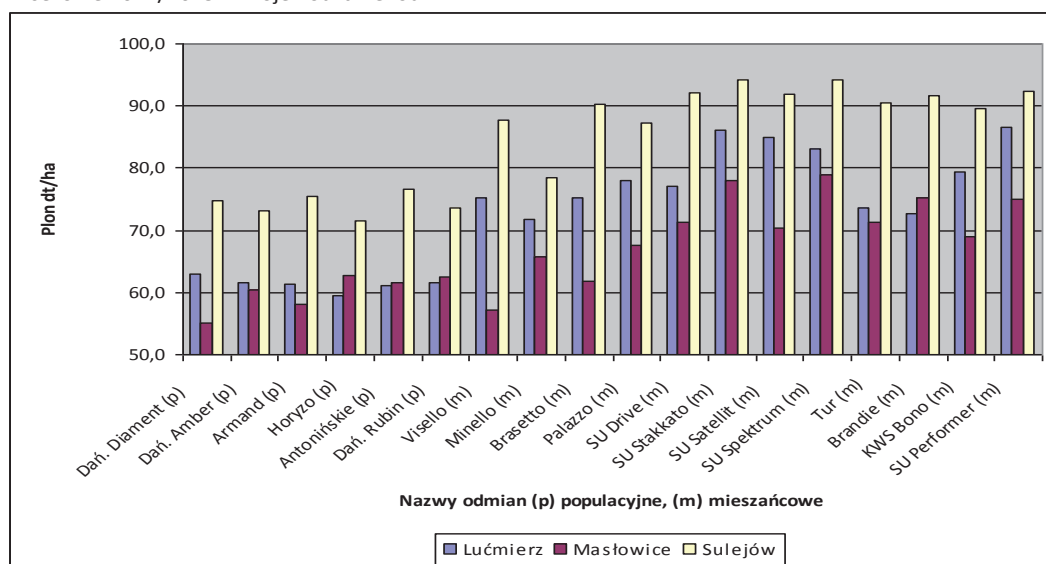
W zamieszczonej tabeli można dokonać przeglądu chorób występujących w regionie łódzkim. Dodatkowo

Tabela 1. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian oraz ważniejsze choroby żyta które wystąpiły w doświadczeniach PDO realizowanych na terenie województwa łódzkiego w sezonie 2014/2015.

Lp.	Odmiany	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	Rdza brunatna (skala 9°)	Mączniak (skala 9°)	Rynchosporioza (skala 9°)	MTZ (g)
odmiany populacyjne							
1	Dań. Diament	160	4,8	6,0	7,5	7,8	29,4
2	Dań. Amber	156	6,8	6,8	7,5	7,8	28,6
3	Armand	160	6,8	6,5	6,5	6,8	29,7
4	Horyzo	167	6,3	7,3	7,5	8,3	30,2
5	Antonińskie	165	6,0	7,0	7,5	7,5	29,5
6	Dań. Rubin	155	7,3	7,5	6,5	7,0	28,9
odmiany mieszańcowe							
7	Visello	144	4,8	6,8	7,5	7,8	29,1
8	Minello	148	5,0	7,5	7,5	7,8	26,7
9	Brasetto	148	5,8	6,5	6,5	7,8	28,3
10	Palazzo	159	6,8	6,0	7,5	8,8	29,9
11	SU Drive	147	4,3	5,8	8,0	7,3	31,0
12	SU Stakkato	143	4,5	6,0	7,0	8,3	27,8
13	SU Satellit	145	5,3	6,0	7,5	7,8	29,0
14	SU Spektrum	140	6,8	7,3	7,5	8,3	26,9
15	Tur	155	6,8	5,8	8,0	7,5	29,3
16	Brandie	163	5,0	7,5	8,0	7,5	29,6
17	KWS Bono	145	5,3	7,3	7,5	7,5	26,8
18	SU Performer	142	5,8	5,8	7,5	8,3	27,0

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny

Wykres 1. Wyniki plonowania odmian populacyjnych i mieszańcowych badanych w doświadczeniach PDO w sezonie 2014/2015 w województwie łódzkim.

należy nadmienić, że integrowana uprawa pozwala stosować zaprawy nasienne, które chronią zasiewy przed masowym wystąpieniem chorób grzybowych.

Pewne ułatwienie przy wyborze odmiany do uprawy w danym rejonie mogą stanowić „Listy odmian zaleca-

nych do uprawy na obszarze województw” (tzw. LOZ). Tworzone są one na podstawie wyników doświadczeń prowadzonych w ramach Programu Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO), prowadzonego i koordynowanego przez Centralny Ośrodek Badania

Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej we współpracy z Samorządami Województw i Izdami Rolniczymi oraz innymi podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem postępu biologicznego do naszego rolnictwa. Łódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego w roku 2016 ustalił Listę Odmian Zalecanych na terenie województwa łódzkiego: **Dańkowskie Amber, Dańkowskie Rubin, KWS Bono, SU Performer, SU Stakkato, Tur.**

Aktualnie w Krajowym Rejestrze znajduje się 48 odmian żyta przeznaczonych do uprawy na ziarno, w tym 21 odmian populacyjnych, 26 odmian mieszańcowych i jedna odmiana syntetyczna (stan na dzień 31.08.2016 roku). Zarejestrowane odmiany żyta różnią się znacznie między sobą wieloma cechami biologicznymi decydującymi o ich produktywności, w określonych warunkach agrotechniki i środowiska. Do siewu należy stosować materiał siewny wolny od przetrwalników chorób grzybowych.

Anna Wardega
COBORU
Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian
w Sulejowie

Procedury dezynfekcji i ich wpływ na status zdrowotny stada

Pomór afrykański świń (African Swine Fever – ASF) bardzo groźna i zaraźliwa choroba świń wywoływana przez wirus afrykańskiego pomoru świń (ASFV), niegdyś egzotyczna dla krajów Europy Środkowej, stała się w ostatnich latach bardzo ważnym zagrożeniem dla produkcji świń. W tym świetle bardzo ważnym elementem bioasekuracji jest właściwa dezynfekcja i doskonała znajomość wszystkich mechanizmów decydujących o jej efektywności.

Dezynfekcja jest procesem mającym na celu eliminację drobnoustrojów chorobotwórczych poprzez działanie na ich struktury i metabolizm, w wyniku którego zniszczone zostają drobnoustroje oraz ich formy przetrwalnikowe. Celem dezynfekcji jest zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych przez likwidację dróg, którymi drobnoustroje mogą rozprzestrzeniać się w środowisku i doprowadzić do zakażenia wrażliwych osobników.

Środki dezynfekcyjne są substancjami chemicznymi przeznaczonymi do kontrolowania, zapobiegania i niszczenia mikroorganizmów z przedmiotów lub powierzchni. Natomiast substancje, które są przeznaczone do stosowania na tkanki żywe określa się jako **preparaty antyseptyczne**. **Środki dezynfekcyjne** redukują wielkość skażenia mikrobiologicznego na powierzchniach do takiego poziomu, który jest uznawany za bezpieczny z punktu widzenia zdrowia publicznego.

Właściwie przeprowadzona dezynfekcja poprzez zmycie mechaniczne i użycie środków czyszczących jest zawsze mechanicznym oczyszczeniem wraz z umyciem przygotowywanej powierzchni z użyciem środków zmiękczających i detergentów. **Detergenty** są to produkty stosowane do redukcji napięcia powierzchniowego w celu ułatwienia procesu oczyszczenia. **Detergenty** mogą być **kationowe** (naładowane dodatnio), **anionowe** (naładowane ujemnie) lub **niejonowe** (brak ładunku). Obecnie większość komercyjnych detergentów wykorzystuje kombinację rozтворów anionowych i niejonowych.

Wprowadzając programy dezynfekcji, należy właściwie ocenić sytuację i zastosować optymalny program obejmujący najlepsze procedury i odpowiedni dobór środków dezynfekcyjnych. Wielokrotnie korzystamy z naszych własnych doświadczeń, zapominając, że środki dezynfekcyjne mają szereg bardzo ważnych właściwości, które należy brać pod uwagę, dokonując wyboru produktu. Potwierdzają to badania naukowe. Dokładna znajomość charakterystyki środków dezynfekcyjnych pozwoli na wy-

branie właściwego środka dezynfekującego.

Środki dezynfekcyjne są rejestrowane najczęściej przez krajowe biura rejestracji leków i przed wprowadzeniem jakiegokolwiek z nich na rynek producent musi przedłożyć m.in.: dane dotyczące składu chemicznego produktu, jego skuteczności, poziomu toksyczności (w odniesieniu do ludzi, zwierząt i roślin). Jest to ważne, ponieważ stosowanie środka dezynfekującego w innym celu niż jego przeznaczenie wyszczególnione na etykiecie, jest naruszeniem prawa.

Jedną z najważniejszych informacji dotyczących środka dezynfekcyjnego jest określenie zakresu jego działania w stosunku do drobnoustrojów. Efektywność produktu w odniesieniu do bakterii Gram-ujemnych musi być potwierdzona w zakresie jego skuteczności w stosunku do *Salmonella choleraesuis*. W odniesieniu do bakterii Gram-dodatnich produkt musi być skuteczny przeciwko *Staphylococcus aureus*. Wprowadzenie do charakterystyki środka określenia o treści „do ogólnego zastosowania” lub

„o szerokim spektrum działania” wymaga testowania zarówno dla *S. choleraesuis*, jak i dla *Staph. aureus*. Określenie „szpital” lub „środowisko medyczne” wymaga testowania w zakresie *S. choleraesuis*, *Staph. aureus*, jak również *Pseudomonas aeruginosa*. Jeżeli charakterystyka środka dezynfekcyjnego obejmuje określone typy bakterii, wirusów lub grzybów, producent musi przedłożyć dane do instytucji rejestrującej produkt wykazujący skuteczność w zakresie określonego mikroorganizmu.

Charakterystyka środka dezynfekcyjnego musi zawierać również informacje wskazujące na konieczność przestrzegania odpowiednich środków ostrożności. Jest to związane z tym, że istnieją potencjalne zagrożenia przy stosowaniu określonych produktów. Kluczowe określenia związane z tym to: pouczenie, ostrzeżenie, niebezpieczeństwo oraz niebezpieczeństwo – trucizna. Jest to bardzo ważne, ponieważ niektóre produkty mogą posiadać wiele zastosowań w zależności od stężenia.

nia. Wszyscy, którzy stosują środki dezynfekcyjne, powinni nabrać zwyczaju czytania charakterystyk środków dezynfekujących zarejestrowanych i dostępnych na rynku.

Efektywny proces dezynfekcji mający na celu redukcję lub likwidację większości patogenów musi być poprzedzony bardzo dokładnym procesem mycia i usuwania zanieczyszczeń organicznych. W ich obecności skuteczność środków dezynfekcyjnych i samej dezynfekcji jest znacznie ograniczona. Aby czynność tę wykonać w sposób najbardziej efektywny, niezbędne jest, po usunięciu zanieczyszczeń organicznych, namaczanie przygotowywanej do dezynfekcji powierzchni, najlepiej z użyciem środków zwilżających. Takie postępowanie znacznie poprawia efektywność usuwania zanieczyszczeń organicznych, skraca czas potrzebny na czyszczenie oraz zmniejsza zużycie wody i pośrednio produkcję gnojowicy.

Kolejnym niezwykle ważnym elementem w procesie przygotowania pomieszczeń do dezynfekcji jest usunięcie z dezynfekowanych powierzchni tzw. biofilmu. Biofilm jest zbiorem bakterii, wirusów i/lub grzybów formujących wielokomórkową „społeczność” na podłożu wielocukrów będących produktami ich przemiany materii. Drobnoustroje te znajdują się pod cienką warstwą zbudowaną przede wszystkim z pozostałości tłuszczu znajdującego się w kale, powstającą w procesie mycia. Dlatego, aby dezynfekcję przeprowadzić w sposób właściwy, niezbędne jest użycie detergentów w celu rozpuszczenia tej warstwy, co umożliwi dotarcie tam środka dezynfekcyjnego i jego skuteczne bakteriobójcze działanie. Następnie, w zależności od użytego środka myjącego, należy w określonym czasie spłukać jego pozostałości, a potem po całkowitym wyschnięciu przeprowadzić właściwą dezynfekcję z użyciem odpowiedniego środka.

Środek dezynfekcyjny jest niezbędnym, ale ostatnim elementem w całym procesie. Wielu użytkowników środków dezynfekcyjnych nie docenia przedstawionych powyżej procedur, uważając, że to właśnie środek dezynfekcyjny jest podstawowym produktem służącym do odkażania. Mycie i dezynfekcja musi spełniać wymogi nowych przepisów europejskich dotyczących pakietu higienicznego oraz wytycznych dotyczących tzw. dobrych praktyk. Wprowadzenie odpowiednich procedur czyszczenia, namaczania i stosowania środków nawilżających oraz detergentów optymalizuje skuteczność i koszty tych procedur. Mechaniczne czyszczenie pomieszczeń dotyczy również sufitów, kominów wentylacyjnych itp.

Zakładając, że wszystkie zanieczyszczenia organiczne zostały właściwie usunięte oraz przeprowadzono namaczanie i mycie z użyciem detergentu, należy wziąć pod uwagę kolejne cechy produktu decydujące o skuteczności programu dezynfekcji. Należą do nich: wybór właściwego środka dezynfekcyjnego, znajomość niezbędnego czasu jego kontaktu z powierzchnią dla skutecznego zabicia drobnoustrojów, mechanizm działania oraz zakresy temperatur, w których środek będzie aktywny. Bardzo ważną cechą środka dezynfekcyjnego, którą należy brać pod uwagę przy wyborze produktu, jest jego sposób biodegradacji w środowisku.

Przy podjęciu decyzji o wyborze środka dezynfekcyjnego musimy kierować się jego skutecznością bakteriobójczą w zależności od tego, jakie mikroorganizmy należy wyeliminować.

Istnieją trzy sposoby, które pozwalają dokonać, opartego na wiedzy wyboru, który środek dezynfekujący na-

leży zastosować. Z jednej strony można wykorzystać informacje zawarte w charakterystyce środka dezynfekcyjnego. Drugim sposobem na dokonanie właściwego wyboru jest skorzystanie z internetowej bazy danych; korzystając z niej, można wprowadzić nazwy mikroorganizmów, a baza danych „zapropnuje” wszystkie produkty, które są skuteczne w stosunku do określonego patogenu. Trzecim sposobem jest wyszukanie informacji podanych przez niezależne badania. Badania naukowe zazwyczaj porównują kilka różnych środków dezynfekcyjnych, co daje lepszą podstawę w procesie dokonywania wyboru. Wszystkie te metody pomagają podjąć bardziej świadomą decyzję gwarantującą skuteczny program dezynfekcji.

Opracowując programy bioasekuracji oraz mycia i dezynfekcji, należy wziąć pod uwagę również jedną z najważniejszych cech środków dezynfekcyjnych, a mianowicie niezbędny czas do całkowitego zabicia określonych patogenów. Wszystkie środki dezynfekcyjne wymagają odpowiednio długiego kontaktu z przedmiotem dezynfekcji, aby substancje chemiczne skutecznie zabiły drobnoustroje. Wszystkie środki w swojej charakterystyce powinny zawierać dokładne informacje na ten temat. Znajomość tego parametru ma ogromne znaczenie, gdyż środki dezynfekcyjne działają skutecznie tylko w mokrym środowisku. Stosowane wodne roztwory do dezynfekcji wysychają zazwyczaj w okresie około 30 minut; latem czas ten jest jeszcze krótszy. W związku z tym nowoczesne środki dezynfekcyjne zawierają w swoim składzie tzw. sulfaktanty, które opóźniają wysychanie dezynfekowanej powierzchni. Pamiętajmy również o tym, aby w czasie dezynfekcji wyeliminować wszystkie czynniki, które będą przyspieszały wysychanie powierzchni (przeciągi, intensywność wentylacji, otwarte okna i drzwi). Wybierając zatem środek dezynfekcyjny, musimy wziąć pod uwagę szybkość jego działania w sto-

Olbrzymie znaczenie w procesie dezynfekcji ma temperatura otoczenia i zakres temperatur, w jakim środek dezynfekcyjny będzie skuteczny. Zazwyczaj problem stanowi dolny zakres temperatur, który tylko dla niewielu środków wynosi ok. 4 stopni Celsjusza. W temperaturach minusowych większość środków dezynfekcyjnych traci swoją aktywność. Niekiedy dodatek do roztworu środka dezynfekcyjnego glikolu propylenowego zwiększa efektywność dezynfekcji w zakresie niskich temperatur. Niektóre produkty starszej generacji, np. aldehyd glutarowy, swoją aktywność osiąga dopiero w temperaturze 15 stopni Celsjusza. Woda wodociągowa, która służy do sporządzania roztworów, ma temperaturę ok. 12 stopni Celsjusza. Zatem by właściwie przygotować roztwór do dezynfekcji z udziałem aldehydu glutarowego, należałoby jej temperaturę podnieść do 15 stopni. Tego typu produkty nie powinny być stosowane w okresie późnej jesieni i zimy. Dlatego tak ważne jest, by wybierając środek dezynfekcyjny zwrócić uwagę na jego aktywność w różnych zakresach temperatur.

Również mechanizm działania środków dezynfekcyjnych powinien być brany pod uwagę przy wyborze odpowiedniego i skutecznego produktu. Niektóre starsze środki dezynfekcyjne działają na zasadzie uszkodzenia ściany komórkowej bakterii lub otoczki wirusa, nie wnikać do ich wnętrza. Ten sposób działania stwarza możliwość wytwarzania oporności przez bakterie i wirusy na niektóre środki dezynfekcyjne. Z taką sytuacją spotykamy się szczególnie wtedy, gdy stosowane są niewłaściwe stężenia tych preparatów. Nowoczesne środki dezynfekcyjne wnikają do wnętrza drobnoustrojów, niszcząc całkowicie ich strukturę.

Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty przygotowania i wykonania prawidłowo dezynfekcji, okazuje się, wbrew istniejącym opiniom, że jest to proces bardzo skomplikowany, wymagający wiedzy i pozbycia się rutynowych działań i przyzwyczajęń. Skuteczność dezynfekcji jest za-

sunku do określonych drobnoustrojów. Przykładem jest efektywność badanych środków dezynfekcyjnych w stosunku do wirusa PCV 2.

Kolejnym decydującym o skuteczności dezynfekcji czynnikiem jest właściwe stężenie środka dezynfekcyjnego. Opierając się na informacjach zawartych w charakterystyce produktu, musimy bezwzględnie przestrzegać zalecanych stężeń w stosunku do określonych patogenów, aby uzyskać oczekiwany efekt dezynfekcji. Ten sam środek dezynfekcyjny w zależności od drobnoustrojów może być stosowany w różnych stężeniach. Przykładem są spory grzybów czy oocysty pierwotniaków.

tem wypadkową właściwego przygotowania pomieszczeń, znajomości spektrum działania środka dezynfekcyjnego, jego właściwego stężenia, czasu działania.

dr n. wet. Marian Porowski

Vet-Com Olsztyn, Prywatna Praktyka Weterynaryjna

Animal – Pobiedziska

*Streszczenie wykładu, który został wygłoszony na Targach Ferma 2016, www.targiferma.com.pl zdjęcia: MRiRW

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

Ubezpieczenie ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ znane jest głównie jako ubezpieczenie obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych, które pokrywa majątkowe i osobowe szkody innych osób kiedy jesteśmy sprawcą wypadku lub kolizji. Zdarza się jednak, że nieumyślnie wyrządzamy komuś szkodę niezwiązaną z użytkowaniem pojazdu. Co wtedy?

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

W myśl przepisów Kodeksu cywilnego również w takiej sytuacji zobowiązani jesteśmy do jej naprawienia. Oznacza to, że trzeba ponieść koszty na rzecz poszkodowanej osoby. Pokrycie szkód wyrządzonych osobom trzecim w życiu codziennym gwarantuje dobrowolne Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje swoim członkom właśnie takie ubezpieczenie w ramach pakietów „Bezpieczna Zagroda” oraz „Bezpieczna Rodzina”. Warunkiem ich zawarcia jest wykupienie ubezpieczenia domu/mieszkania lub w nim znajdującego się mienia ruchomego stanowiącego własność ubezpieczonego.

Jeśli zastanowić się, od jakich szkód chroni nas Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym, to lista ewentualnych zdarzeń, które objęte są ochroną ubezpieczeniową nie jest wcale krótka. Związane są one najczęściej z odpowiedzialnością za dzieci, posiadaniem i użytkowaniem nieruchomości oraz mienia ruchomego, posiadaniem zwierząt, a także z czynnościami w życiu prywatnym. Ubezpieczeniem objęte są również szkody w mieniu osób trzecich powstałe wskutek zalania spowodowanego pęknięciem, oderwaniem lub odczepieniem się wężyka używanego przez Ubezpieczonego.

Z Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym przysługuje odszkodowanie jeżeli szkoda została wyrządzona poszkodowanemu na terytorium kraju oraz całego świata, z wyłączeniem USA i Kanady.

Do typowych szkód zgłaszanych z polisy Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym należą: zalanie sąsiadów, przypadkowe wybite szyby w cudzym oknie, pogryzienie przez psa, którego właścicielem jest Ubezpieczony. Zarysowanie cudzego samochodu lub potrącenie przechodnia podczas jazdy rowerem oraz niezamierzone ubrudzenie lub zniszczenie ubrania osoby trzeciej, także wchodzi w zakres tego ubezpieczenia. Najczęściej zgłaszane szkody w mieniu wyrządzone przez dzieci Ubezpieczonego to stłuczenie szyby, zniszczenie towaru w sklepie wskutek przypadkowego potrącenia ekspozycji, czy też spowodowanie wypadku podczas jazdy na rolkach lub na rowerze.

Za opłatą dodatkowej składki w pakiecie „Bezpieczna Rodzina” można rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną najemcy. Towarzystwo ponosi wtedy odpowiedzialność za szkody wyrządzone właścicielowi nieruchomości przez Ubezpieczonego w mieniu, z którego korzystał na podstawie zawartej umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, użyczenia lub innej umowy.

W sytuacji kiedy ubezpieczony u nas rolnik świadczy usługi w trakcie żniw swoim kombajnem pakiet „Bez-

pieczna Zagroda” można rozszerzyć o odpowiedzialność cywilną kombajnisty za szkody w mieniu zleceniodawcy powstałe podczas wykonywania usługi koszenia przy użyciu kombajnu, czy też podczas prasowania słomy.

Należy pamiętać, że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody spowodowane przez osoby nieposiadające uprawnień wymaganych do prowadzenia kombajnu lub ciągnika.

Rolnik, który prowadzi w gospodarstwie agroturystykę, może uzupełnić pakiet o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia swoich usług. Towarzystwo obejmuje wówczas ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną deliktową Ubezpieczonego i jego bliskich oraz osób pracujących w jego gospodarstwie rolnym za szkody związane ze świadczeniem usług agroturystycznych, których następstwem jest uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć. Do zakresu ubezpieczenia wchodzi również utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia oraz odpowiedzialność cywilna kontraktowa Ubezpieczonego za szkody powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usług agroturystycznych. Warto zaznaczyć, że za usługi agroturystyczne uważa się usługi świadczone dla turystów przez Ubezpieczonego polegające na odpłatnym udostępnianiu miejsc noclegowych, tj. pokoi gościnnych, kwater, kempingów ze stałą bazą noclegową, a także pól biwakowych (miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych), kempingów bez stałej bazy noclegowej oraz świadczenie usług z tym związanych.

Zakres ubezpieczenia można dodatkowo rozszerzyć o odpowiedzialność cywilną w związku ze spożyciem żywności oferowanej przez Ubezpieczonego prowadzącego zbiorowe żywienie. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również szkody wyrządzone wskutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wywołujących zatrucia pokarmowe.

Jeżeli nasz ubezpieczony rolnik zajmuje się pszczelarstwem, to może wykupić dodatkowo ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną pszczelarza z tytułu posiadania pasieki. Zawarcie tego ubezpieczenia jest możliwe pod warunkiem ubezpieczenia uli pszczelich oraz pszczół od zdarzeń losowych.

Należy pamiętać, że Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody z tytułu: posiadania gospodarstwa rolnego, wykonywania zawodu, prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej lub inwestycji oraz szkód powstałych w związku z ruchem pojazdów mechanicznych. Towarzystwo wyłącza również z ochrony szkody spowodowane działaniem ubezpieczonego lub jego bliskich, jeśli sprawca jest pod wpływem alkoholu, narkotyków, czy środków odurzających,

a także szkody wyrządzone osobie bliskiej, albo sobie nawzajem przez osoby objęte ubezpieczeniem.

Wysokość składki rocznej za Ubezpieczenie Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym jest uzależniona od sumy gwarancyjnej jako górnej granicy odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz od okresu na jaki zostało zawarte ubezpieczenie. Umowę ubezpieczenia można zawrzeć na okres 1 roku lub na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe), przy czym minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesiące.

Nowością w pakiecie „Bezpieczna Rodzina” jest możliwość zawarcia umowy ubezpieczenia na okres 3 lat, dzięki czemu mamy możliwość uzyskania dodatkowej zniżki w wysokości 20%. Za kolejne lata płacimy w rocznych ratach: 40, 40 i 20% wyliczonej składki.

Warto zauważyć, że najczęściej koszt przeciętnego Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej w Życiu Prywatnym w naszym Towarzystwie, to zwykle kwota tylko rzędu kilkudziesięciu złotych rocznie, co zdecydowanie sprzyja podjęciu decyzji o wykupieniu polisy.

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

Biurowo Regionalne w Łodzi

ul. Swojska 4, 91-342 Łódź

tel. 42 640-69-80

e-mail: biuro40@tuw.pl

www.tuw.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest instytucją partnerską w ogólnopolskim programie Karta Dużej Rodziny wspierającym rodziny z co najmniej trójką dzieci. Na podstawie imiennej ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny TUW „TUW” udziela ubezpieczającym się rodzinom wielodzietnym do 15% zniżki w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz do 30% zniżki w zakresie ubezpieczeń: mieszkań, domów, gospodarstw rolnych i następstw nieszczęśliwych wypadków. Jest to wyraz prospołecznej i prorodzinnej działalności TUW „TUW” - najstarszego w Polsce towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych założonego w 1991 roku.

A wszystko w myśl zasady: „Ubezpieczajmy się u siebie”

Dożynki Owocowo-Warzywne

Tegoroczne Dożynki Owocowo-Warzywne w Łódzkim Ryнку Hurtowym „Zjazdowa” S.A. już za nami. Piękna pogoda, tradycyjne obrzędy święta plonów oraz moc atrakcji spowodowały, że „Zjazdowa” odwiedziło mnóstwo gości.

Uroczystego podsumowania tegorocznych plonów dokonali: Karol Karolak - Wiceprezes Łódzkiego Ryńku Hurtowego „Zjazdowa” S.A., Bronisław Węglewski - Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz Wojciech Pisarski - Przedstawiciel Rady Osiedla „Dolina Łódki”. Podziękowali oni za trud i rolnicze zaangażowanie. Prezes ŁRH „Zjazdowa” S.A. zaznaczył, że organizując od czterech lat Dożynki Owocowo-Warzywne dziękuje za trud oraz wyraża szacunek i uznanie dla wszystkich producentów tych płodów ogrodnictwa. Prezes Izby

bę o pomysły zbiorów w przyszłym roku. Z tej okazji też, Mszę Św. odprawili ks. Proboszcz Marek Izydorczyk oraz Duszpasterz Rolników Łódzkich ks. Jarosław Leśniak.

Dożynki to radosny czas podsumowań, satysfakcja z wykonywanej pracy i o tym śpiewały w tradycyjnych przyspiewkach zespoły ludowe: „Gospochy”, „Byszewianie”, „Lipki”, „Seniorki” i „Fajne Babki z Będkowa”. Zabawę taneczną poprowadził DJ z klubu Wytwórnia z Łodzi.

Jak co roku, Dożynki Owocowo-Warzywne to także okazja do spotkania przedstawicieli samorządu rolniczego i instytucji okołorolniczych. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego jako jeden z organizatorów

Dożynek zorganizowała Piknik Wieprzowy (sfinansowany z Funduszu Promocji Mięsa Wieprzowego), który promował wśród konsumentów spożycie mięsa wieprzowego poprzez zwiększenie udziału w codziennej diecie mięsa wieprzowego i jego przetworów. Zaproszeni goście degustowali potrawy z mięsa wieprzowego, grillowanych warzyw i wędlin, a także ciast upieczonych przez KGW. Zainteresowaniem cieszyło się rękodzieło ludowe i stoiska z produktami tradycyjnymi. Dzieci chętnie uczestniczyły w konkursach i zabawach, oraz korzystały z licznych atrakcji przygotowanych specjalnie dla nich.

ŁRH „Zjazdowa” S.A.

Rolniczej Województwa Łódzkiego podkreślił ogromny wkład polskiego rolnika w rozwój kraju i zaapelował, żeby polskiego, sprawiedliwie dzielonego chleba nigdy nie zabrakło. Starostowie Dożynek Andrzej Sołtysiak i Anna Lasoń rozdali, licznie zgromadzonym, chleb upieczony z mąki z tegorocznych zbiorów. Ta stara tradycja dzielenia się plonami w czasie Dożynek oraz przygotowywania wieńców dożynkowych symbolizuje ukończenie żniw i prac polowych, a także dziękczynienie i proś-

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl <http://www.zjazdowa.com.pl>

Dożynki Wojewódzkie po raz pierwszy z udziałem Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Dożynki Wojewódzkie w tym roku odbyły się w niedzielę, 28 sierpnia, w Piątku, wsi położonej w województwie łódzkim, w powiecie łęczyckim. Uroczystość podsumowania tegorocznych plonów rozpoczęła się polową Mszą Św. dziękczynną. Następnie głos zabrali organizatorzy dożynek: Witold Stępień – Marszałek Województwa Łódzkiego, Wójt Gminy Piątek - Krzysztof Lisiecki, Starosta Łęczycki - Wojciech Zdziarski i Bronisław Węglewski – Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, którzy podziękowali za ciężką pracę rolników.

W swoim wystąpieniu Bronisław Węglewski podkreślił, że po raz pierwszy w historii istnienia województwa, Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego, została zaproszona przez Pana Marszałka Witolda Stępnia do włączenia się w organizację Dożynek Wojewódzkich. Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego zaznaczył duże zaangażowanie Urzędu Marszałkowskiego i Pana Marszałka w promocję i rozwój rolnictwa naszego regionu. Świadczy o tym m.in. fakt, że rolnictwo i przemysł rolno-spożywczy ujęto w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, jak również w Strategii Innowacji LORIS, jako jeden z 5 najważniejszych działów gospodarki województwa. Jako rolników, cieszy nas to, ponieważ świadczy o dużym potencjale rolnictwa regionu łódzkiego i zobowiązuje do dalszej ciężkiej pracy – podkreślił Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Podziękował również rolnikom za całoroczną, ciężką pracę i za chleb, którego nie może zabraknąć. Zaszczytną rolę dożynkowych starostów pełnili w tym roku: Wiesława Michalak i Karol Miszczak, którzy ofiarowali organizatorom dożynek bochen chleba wypieczony z mąki z tegorocznych zbiorów.

Z okazji Dożynek Wojewódzkich przygotowano mnóstwo atrakcji dla gości z całej Polski. Liczne stoiska z rękodziełem ludowym i postaciami sowy – symbolu gminy Piątek, wzbudzały duże zainteresowanie szczególnie tych najmłodszych uczestników dożynek. Powiaty i gminy województwa łódzkiego przygotowały stoiska wystawiennicze, które były okazją do zaprezentowania bogatej oferty danego regionu, poznania walorów turystycznych i historycznych. Koła Gospodyń i dorośli mieli okazję uczestniczyć w konkursach tematycznych i wygrać interesujące nagrody. Dużym zainteresowaniem cieszyła się degustacja potraw przygotowanych na bazie mięsa drobiowego. Wśród atrakcji dożynkowych były pokazy ratownictwa medycznego, pokazy ratownictwa medycznego oraz pokaz strongmenów. W trakcie tegorocznych Dożynek Wojewódzkich w Piątku wystąpiły grupy folklorystyczne, w tym Zespół Pieśni i Tańca „Kalina”, zespoły ludowe „Tęcza”, „Siemienice” i „Krzyżanówek”, zespół dziecięcy „Kalina”, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej, zespół „Szewcowianki”, zespół „Wojszycanki” i SDK „SEM”. Gwiazdą dożynek był zespół De Mono.

Dożynki, okryżne, wieńcowiny
Uroczyste, obrzędowe zakończenie zbioru plonów lub ścięcie ostatnich kłosów. W Polsce dożynki były szeroko rozpowszechnione i powiązane z licznymi zwyczajami i obrzędami ludowymi mającymi zapewnić urodzaj na rok następny. W 1927 po raz pierwszy w Polsce zorganizowano dożynki ogólnopolskie jako święto plonów wsi polskiej.

Hej wyleć, wyleć, raba (pstra) przepiórkę,
Bo już nie wyjdziem w to czyste półko.
Plon niesiem, plon!
Hej wyleć, wyleć, raby (pstry) sokole,
Bo już nie przyjdziem w to czyste pole.
Plon niesiem, plon!

Plon niesiem, plon
Wjęomości dom,
Bodaj zdrowo plonowała,
Po sto koryc kopa dafa.
Plon niesiem, plon!

Otwieraj, panie, szeroko wrota,
Niesiem ci wieńiec z szczerego złota.
Zaściefaj panie stoły i ławy,
Idzie do ciebie gość niebawafy.
Plon niesiem, plon!

Koła Gospodyń i dorośli mieli okazję uczestniczyć w konkursach tematycznych i wygrać interesujące nagrody. Dużym zainteresowaniem cieszyła się degustacja potraw przygotowanych na bazie mięsa drobiowego. Wśród atrakcji dożynkowych były pokazy ratownictwa medycznego, pokazy ratownictwa medycznego oraz pokaz strongmenów. W trakcie tegorocznych Dożynek Wojewódzkich w Piątku wystąpiły grupy folklorystyczne, w tym Zespół Pieśni i Tańca „Kalina”, zespoły ludowe „Tęcza”, „Siemienice” i „Krzyżanówek”, zespół dziecięcy „Kalina”, Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej, zespół „Szewcowianki”, zespół „Wojszycanki” i SDK „SEM”. Gwiazdą dożynek był zespół De Mono.

Sylvia Skulimowska